

STATISTISKE MEDDELELSER,

SJETTE BIND.

UDGIVET AF DET STATISTISKE BUREAU.

KJÖBENHAVN.

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI VED F. S. MUHLE.

1867.

VI.

Om Selvmordene i Kongeriget Danmark

i Aarene 1861—65.

Den stedse stigende Hyppighed af Selvmord i Danmark i Perioden 1835—1860 har vakt stor Opmærksomhed ikke blot i Danmark selv, men ogsaa i Udlandet.

Paa 100,000 Mennesker kom

i Perioden 1835—1844	21,9	Selvmord.
1844—1856	25,6	—
1856—1860	28,8	—

Denne stigende Hyppighed af Selvaffivelser maatte saa meget snarere tildrage sig Opmærksomhed, som det var aabenbart, at Selvmord i Begyndelsen af den her omhandlede Periode allerede forekom hyppigere i Danmark end i de fleste andre Lande, og som det fremgik af alle Undersøgelser, at Hyppigheden af Selvmord selv i de Lande, hvor der klagedes meget over deres Tilvæxt i den senere Tid, ikke var tiltagen i den Grad som hos os.

Der var saaledes en stor Opfordring til stadig at have dette alvorfulde Phænomen i Sigte, og man bestemte sig derfor til, for Fremtiden at bekjendtgjøre en femaarig Oversigt over Selvmordene her i Landet.

Det er denne Oversigt for Perioden 1861—1865, som vi her skulle omtale, idet vi strax ville bemærke, at Hyppigheden

ikke i det sidste Qvinquennium er stegen, men at den i Sammenligning med det nærmest foregaaende Femaar tvertimod synes at være aftagen. Fra 1856 til 1860 var der konstateret 447,2 Selvmord aarligen, hvad der ved en Gjennemsnitsbefolkning af 1,550200 Indvaanere, det omtrentlige Gjennemsnitstal af Folketællingerne i 1855 og 1860, udgjør 28,8 Selvmord paa 100000 Individuer. I Perioden 1861—65 er derimod aarligen konstateret 453,2 Selvmord, men Gjennemsnitsbefolkningen i disse 5 Aar kan ansættes til 1,642900, og der kom altsaa paa 100000 Individuer 27,6 Selvaffivelser. Dette er altsaa en, om end ubetydelig, Aftagen i Hyppigheden, men vi maae dog hertil bemærke, at da der ikke har fundet nogen Folketælling Sted i 1865, er Befolkningens Gjennemsnitsantal i denne Periode mindre sikker, idet den alene er beregnet efter Overskuddet af Fødsler over Dødsfald. Det behøver saaledes ingen nærmere Forklaring, hvorfor det ikke med Sikkerhed kan angives, med hvormange Procent Hyppigheden af Selvmord er aftagen i 1861—65 mod i 1856—60; men som vist kan det dog antages, at Hyppigheden ikke længer er i Tiltagende.

Da, som anført, ingen Folketælling blev foretaget i 1865, kunne Gjennemsnitstillene for de forskjellige Levealdere i Perioden 1861—65 heller ikke nøie angives. Det er en Grund mere til at indskrænke denne Oversigt til nogle summariske Angivelser, og at afvente den næste Folketælling i 1870 for at give en fuldstændig Oversigt over de i Perioden 1861—1870 i Danmark begaaede Selvmord.

I de enkelte Aar af Femaaret 1861—65 var Antallet af Selvmord:

i 1861 . . .	368	Mandf.	116	Fruent.;	ialt	484
1862 . . .	369	—	93	—	—	462
1863 . . .	347	—	111	—	—	458
1864 . . .	305	—	106	—	—	411
1865 . . .	356	—	95	—	—	451
<hr/>						
Tilsammen .	1745	Mandf.	521	Fruent.;	ialt	2266.
I Gjennemsnit	349,0	—	104,2	—	—	453,2

Mod 100 Selvmord af Mandfolk kom saaledes paa det nærmeste 30 Selvmord af Fruentimmer, hvilket er omtrent det samme Forhold som tidligere har fundet Sted.

Af de aarlige forövede 453,2 Selvaffivelser faldt

paa Hovedstaden . . .	54,8
— Kjöbstæderne . . .	66,6
— Landdistrikterne .	331,8
	<hr/>
	453,2

Gjennemsnitstallet af Folkemængden i Kjöbenhavn i denne Periode antaget til 158600 Indv., i Kjöbstæderne til 211300 Indv. og i Landdistrikterne til 1,273000 Indv., kom der henholdsvis paa 100000 Indv. 34,6 31,5, og 26,1 Selvmord, medens dette Forhold i det foregaaende Femaar var henholdsvis 40,7, 30,7 og 27,1. I Kjöbenhavn er der saaledes forövet færre Selvaffivelser i 1861—1865 end i 1856—1860, og det ikke blot relativt (34,6 mod 40,7) men ogsaa absolut; thi fra 1861—65 constateredes 54,8 Selvmord aarlig i Hovedstaden, medens Antallet af Selvmord fra 1856—60 var 60,8 aarlig; derimod er Hyppigheden og ligeledes det absolute Antal steget lidt i Kjöbstæderne (i 1856—60 var Antallet aarligen 59,8, i 1861—1865 derimod 66,6). I Landdistrikterne er Hyppigheden aftagen ubetydeligt, fra 27,1 til 26,1 Selvmord paa 100000 Indv., Antallet er derimod voxet lidt, fra 326,6 til 331,8 aarligen.

Enhver, som med Interesse har fulgt Undersögelserne om Selvmord, vil vide, at de i den senere Tid foretagne statistiske Forskninger have godtgjort, at hvad man tidligere antog for uomstödelige Sandheder, «at Haget til Selvmord er stærkest i den yngre Alder og aftager som Mennesket nærmer sig mod Graven», og «at Selvmord foröves hyppigere, naar Alt omkring os taler om Död og Undergang, end naar Solen kalder til Liv og Fryd» — at, sige vi, disse længe som uomstödelige Sandheder troede Paastande ere grundfalske.

Ogsaa de i denne Periode forövede Selvaffivelser godtgjøre paa det Evidenteste, hvad der fremgaaer af Tabellerne over de i

de foregaaende 25 Aar her i Landet forövede Selvmord, at der forholdsviis begaaes langt flere Selvmord af Mennesker mellem 40 og 60 Aar end af Mennesker mellem 20 og 40 Aar, ikke at tale om at Selvfäivelse forholdsviis er ligesaa hyppig blandt Oldinge, som sjelden blandt ganske unge Mennesker.

Undersöge vi nemlig, hvor gamle de Individer, som i denne Periode have affivet sig, have været, ville vi see, at af de 2266 Selvmordere vare:

under 20 Aar	139
imell. 21 og 30 —	297
— 31 » 40 —	344
— 41 » 50 —	452
— 51 » 60 —	487
— 61 » 70 —	356
— 71 » 80 —	145
over 80 —	42
Uangiven Alder	4

Tage vi nu det aarlige Gjennemsnitstal af de af enhver Aldersklasse forövede Selvmord, og sammenligne vi dette Tal med Antallet af de til hver Aldersklasse hörende Individer, komme vi til det Resultat, at paa 100000 Individer af hver Aldersklasser kom

af Individer under 20 Aar	9,1	Selvmord.
imell. 21 og 30 —	22,6	—
— 31 » 40 —	30,0	—
— 41 » 50 —	50,2	—
— 51 » 60 —	73,0	—
— 61 » 70 —	84,2	—
— 71 » 80 —	76,5	—
over 80 —	82,4	—

Det er i det Hele den samme Gradation, som de tidligere undersøgte Perioder fremviste, og som overalt, hvor Selvmordene ere gjorte til Gjenstand for grundige Undersögelser, har viist sig.

Ogsaa med Hensyn til Aarstiderne og til Dispositionen til Selvmord i samme bekræfter de sidste 5 Aars Erfaring, hvad der tidligere er blevet udhævet og overhovedet de nyere Forskningers Resultat, at de fleste Selvaffivelser begaaes i den mildere Aarstid. Af de i 1861—65 begaaede 2266 Selvmord falde:

paa Januar Maaned	124,	eller	5,5	pCt. af samtlige Selvmord.
Februar	— 134	—	5,9	—
Marts	— 175	—	7,7	—
April	— 214	—	9,4	—
Mai	— 257	—	11,3	—
Juni	— 255	—	11,3	—
Juli	— 282	—	12,4	—
August	— 212	—	9,4	—
September	— 171	—	7,6	—
Oktober	— 172	—	7,6	—
November	— 140	—	6,2	—
December	— 130	—	5,7	—

33,1 pCt. paa Sommeren (Juni, Juli, August)

28,4 — » Foraaret (Marts, April, Mai)

21,4 — » Efteraaret (September, Oktober, November)

17,1 — » Vinteren (December, Januar, Februar)

I Perioden 1845—56 faldt af 100 Selvmord 33,7 paa Sommeren, 28,0 paa Foraaret, 20,5 paa Efteraaret, og 17,8 paa Vinteren; og i Aarene 1856—60 faldt af 100 Selvmord 31,2 paa Sommeren og kun 17,7 paa Vinteren.

Vi ville endnu kun tilføie nogle Linier med Hensyn til Selvaffivelsesmaaderne.

Medens der i alle Lande, hvor Selvmordene ere blevne grundigen undersøgte, viser sig den største Overeensstemmelse med Hensyn til Alderen og Aarstiderne, i hvilke Selvmord hyppigst foröves, er dette dog ikke Tilfældet med Selvaffivelsesmaaderne, forsaavidt en Affivelsesmaade er mere fremherskende i et Land, en anden i et andet. Men forsaavidt finder der

ogsaa i denne Henseende en Regelmæssighed Sted, der maa forbause: at den fremherskende Afivelsesmaade i det samme Land overalt ytrer sig med samme Styrke — omend i forskjellig Grad blandt de forskjellige Kjøn — og stræber efter mere og mere at blive fremherskende. Vi have herom tidligere yttret os nærmere og maae henwise hertil, ligesom vi overhovedet maae henholde os til vore tidligere Udviklinger*). Dette bekræftes ogsaa ved de sidste 5 Aars Erfaring.

Af 100 Selvmord forövedes:

ved Hængning	75,5.
Drukning	17,2.
Skydning	3,1.
Skarpt Redskab .	2,6.
Nedstyrtning . . .	0,4.
Gift	1,2.

Rigtigheden af den ovenfor gjorte Bemærkning vil træde klarere frem ved at sammenligne denne Periodes Erfaring, hvad dette Punkt angaaer, med de tidligere Perioders Resultat.

Af 100 Selvmord skete:

	1835—1844.	1845—56.	1856—60.	1861—65.
ved Hængning	63,3.	68,9.	74,8.	75,5.
Drukning	23,3.	20,8.	17,3.	17,2.
Skydning	4,1.	4,9.	3,7.	3,1.
skarpt Redskab)	4,8.	3,3.	2,8.	2,6.
Nedstyrtning)		0,6.	0,2.	0,4.
Gift	1,5.	1,5.	1,2.	1,2.

Medens Hængning saaledes er den fremherskende Selv-
afivelsesmaade her i Landet og mere og mere stræber efter
at gjøre sig gjældende, er dette dog især Tilfældet med Hensyn
til Mandkjønnet. Hos de qvindelige Selvmordere viser der sig
derimod en større Tendents til at affive sig ved Drukning, ligesom
Tendentsen til at tage sig af Dage ved Gift er langt større blandt

*) Cfr. «Statistisk Tabelværk», Ny Række, Bind XV og XXIV. Indl.

Qvindekjønnet end blandt Mandkjønnet. Dette fremgaaer saavel af Betragtningen af den sidste som af de foregaaende Perioder.

Af 100 Selvmordere valgte nemlig:

	1835—44.		1845—56.		1856—60.		1861—65.	
	Mdf.	Frt.	Mdf.	Frt.	Mdf.	Frt.	Mdf.	Frt.
Hængning	72,8.	48,0.	74,8.	51,3.	81,1.	54,7.	81,8.	54,3.
Drukning	16,5.	43,0.	14,6.	39,4.	10,9.	37,6.	11,0.	38,2.
Skydning	5,4.	0,3.	6,4.	0,1.	4,9.	0,0.	4,0.	0,2.
Skarpt Redskab } Nedstyrtning }	4,6.	5,1.	3,3.	6,0.	2,6.	4,3.	2,5.	4,6.
Gift	0,7.	3,6.	0,9.	3,2.	0,5.	3,4.	0,7.	2,7.

Vi have allerede ovenfor bemærket, at det er glædeligt, at den stigende Hyppighed af Selvmordene her i Landet efter de sidste 5 Aars Erfaring synes at være standset. Men foruden hvad der forøvrigt kan indvendes mod denne Slutning, og hvorpaa vi selv tildeels have gjort opmærksom, er der een Bemærkning, som vi imødesee af dem, som dette Emne især kunde interessere, og som vi troe at burde forekomme.

Ved Betragtningen af Antallet af de i de enkelte Aar af denne Periode begaaede Selvmord vil det ikke kunne undgaae Opmærksomheden, at i 1864 er der forövet 53 Selvmord færre end i Gjennemsnit af 1861, 1862, 1863 og 1865. Dette har en betydelig Indflydelse paa Gjennemsnitstallet for Femaaret og selvfølgelig paa Hyppigheden i samme. Men i Aaret 1864 var Jylland for den störste Deel i Fjendens Vold, og er det derfor ikke at antage, at ikke faa af de der begaaede Selvmord ikke ere blevne konstaterede, eller at idetmindste Indberetningerne om samme ikke ere i sin Tid tilsendte rette Vedkommende og komne os tilhænde? Vi have selv næret denne Anskuelse og antaget, at Hovedgrunden til, at Aaret 1864 kun angiver 411 Selvmord, medens Gjennemsnittet for Periodens andre fire Aar er 464, maa söges heri. Men hvor sandsynlig denne Antagelse end maa forekomme, synes det dog at fremgaae af en nærmere Undersögelse, at den langtfra kan ansees for sand eller tör

antages at være Hovedgrunden til, at Aaret 1864 figurerer med et i Forhold til de nærmest foregaaende og efterfølgende Aar ringe Antal Selvaffivelser. Det viser sig nemlig, at ogsaa paa Öerne har Antallet af Selvmord været ikke ubetydelig mindre i 1864 end i de andre 4 Aar af denne Periode. Paa Öerne forefaldt aarligen 298 Selvmord i disse fire Aar — i 1864 kun 259, altsaa 39 færre end Gjennemsnittet for hine 4 Aar; det er en Nedgang af 13,1 pCt. I Jylland forefaldt aarligen i de omtalte 4 Aar 166 Selvmord, i 1864 derimod kun 152, eller 14 færre end Gjennemsnittet, og Nedgangen i det nævnte Aar var saaledes kun 8,4 pCt for Jylland, hvor den fjendtlige Occupation fandt Sted. Det turde derfor neppe være rigtigt at betragte Forstyrrelsen i Administrationens regelmæssige Gang i denne Landsdeel som Aarsag til det forholdsviis ringe Antal Selvmord, som er anført for Aaret 1864. Hvad Grunden til denne Formindskelse har været, vil ialtfald være vanskeligt at efterspore. Man kunde maaskee sige, at, naar Landet rammes af en stor Ulykke, er den Enkelte mindre fristet til at bide sig fast i sin egen og at segne under Byrden af denne. Dette er imidlertid kun en henkastet Ytring og ingenlunde et Forsøg paa at löse en maaskee uudgrundelig Gaade. Men desuden finder man, skjönt Hanget til Selvaffivelse, som vi have seet, er steget i det Hele taget, ogsaa tidligere nogle enkelte Aar, i hvilke der er begaaet ikke ubetydeligt færre Selvmord end i de nærmest foregaaende og i de nærmest efterfølgende Aar. Et Blik paa en Oversigt over Antallet af de i Kongeriget fra 1835 til 1865, altsaa i 31 Aar, konstaterede Selvmord vil overbevise os herom.

Oversigt over de i Kongeriget fra 1835 til 1865 aarligen
konstaterede Selvmord.

1835	209
1836	241
1837	269
1838	292
1839	297

1840	261
1841	337
1842	317
1843	301
1844	285

2809. Gjennemsnit 280,9.

1845	290
1846	376
1847	345
1848	305
1849	337
1850	340
1851	401
1852	426
1853	419
1854	363

3602. Gjennemsnit 360,2.

1855	399
1856	429
1857	427
1858	457
1859	457
1860	466
1861	484
1862	462
1863	458
1864	411

4450. Gjennemsnit 445,0.

1865	451.
----------------	------

Det statistiske Bureau, September 1867.

C. N. David.